

SPOMIENKA NA ŠTEFANA ZÁVODNÍKA

12. marca 1885 zomrel Štefan Závodník (1813 - 1885). Narodil sa 1. septembra 1813 v Porube. Štefan Závodník bol veľkým propagátorom a organizátorom ovocinárstva a včelárstva na Slovensku. V roku 1822 začal chodiť do školy v Trenčíne. V roku 1830 vstúpil do seminára v Nitre, kde o 6 rokov ukončil teologické štúdium, V roku 1836 bol v Močenku (Sládečkovce) vysvätený za kňaza. Jeho prvým pôsobiskom bola Veľká Divina, kde okrem kaplánskej povinnosti zastával aj úrad katechéty a vychovávateľa mladých grófov Csakyovcov na Budatínskom zámku. V roku 1850 na výslovnú žiadosť nitrianskeho biskupa prijal faru v Pružine; kde sa otvorilo nové pole jeho horlivého účinkovania v prospech slovenského ľudu. V Pružine pôsobil až do svojej smrti.

Štefan Závodník založil ovocnú škôlku, z ktorej rozdal medzi ľud vyše 3 000 stromčekov. Bol praktickým a pokrokovým včelárom. V racionálnom včelárstve videl jednu z možností, ako by si mohol slovenský ľud zlepšiť svoje hmotné postavenie. Preto chcel ľud učiť novému spôsobu včelárenia. Správne ustálil, že toto učenie na širšej základni sa nemôže zdarne rozvíjať bez včelárskej organizácie a bez vydávania včelárskych kníh. Preto nadväzoval styky s vyspelými slovenskými včelármi a založil spolu s nimi prvý spolok slovenských včelárov. Závodník bol ústrednou postavou a stelesnením snáh slovenských včelárov za vybudovanie a udržanie organizácie slovenských včelárov. Jeho zásluhou a zásluhou jeho spolupracovníkov sa ukázalo svetu, že slovenskí včelári mali už v tomto období dostatok schopných organizačných pracovníkov i vyspelých včelárskych odborníkov, ktorí by boli vedeli viesť založenú včelársku organizáciu nezištne a v prospech celého slovenského včelárstva.

Z politických dôvodov však táto organizácia nebola povolená. Z jeho písomných prác, môžeme uviesť: „Príhlas k národu slovenskému strany založenia spolku včelárskeho“, „Príhlas k slovenským včelárom“, „Slovo dôvery k milému národu slovenskému“ úvod k Čajdovej knižke „Včelár na Slovensku“. V roku 1931 Spolok sv. Vojtecha odhalil v Pružine na farskej budove Závodníkovi pamätnú tabuľu a z tej príležitosti vydal aj jeho krátky životopis z pera Vladimira Hohoša „Štefan Závodník, jeho životopis a práca za národ“. Slovenskí včelári z vďaky odhalili Závodníkovi i pamätnú tabuľu na administratívnej budove paseky v Kráľovej pri Senci pri príležitosti jej otvorenia 15. augusta 1932. Keď v roku 1938 bolo územie paseky okupované Maďarmi pamätnú tabuľu evakuovali do Prievidze, kde ju neskoršie inštalovali na budove novej včelárskej paseky „Na púšti“. Po skončení druhej svetovej vojny a prinavrátení paseky v Kráľovej pri Senci včelárom, bola Závodníkova pamätná tabuľa opäť umiestnená na administratívnej budove na pôvodnom mieste. Z jeho všestrannej činnosti v prospech slovenského národa vyplývajú aj jeho funkcie v rôznych ustanovizniach. Bol druhým podpredsedom Matice slovenskej, podpredsedom Spolku sv. Vojtecha, bol zakladateľom slovenského katolíckeho gymnázia v Kláštore pod Znievom, bol členom Matice českej, členom Dedicťva sv. Jána Nepomuckého v Prahe, členom Dedicťva sv. Cyrila a Metoda v Brne, členom Spolku sv. Štefana a Ladislava v Pešti.

Štefan Závodník mal všeobecnú úctu a bol uznávanou autoritou vo včelárstve.